

TÜRKÇE OKUMA KİTABI

HARİTANIN GİZEMİ

HARİTANIN GİZEMİ

Türkiye Maarif Vakfı
Adına İmtiyaz Sahibi
Prof. Dr. Birol AKGÜN

Genel Yayın Yönetmeni
Ahmet TÜRK BEN

Yayın Koordinatörleri
Prof. Dr. İbrahim Gültekin
Fırdevs Kapusızoğlu
Serife Kafalı

Yazarlar
Fırdevs Kapusızoğlu
Tülay Gül

Çizer
Derya Işık Özbay

Editörler
Prof. Dr. Bayram Baş
Prof. Dr. Deniz Melanloğlu
Prof. Dr. İbrahim Gültekin
Dr. Melike Günyüz
Prof. Dr. Mustafa Durmuş

Tasarım
Derya Işık Özbay

Etkinlik Tasarımı
Serife Kafalı

ISBN
978-625-6421-23-3

Basım
....

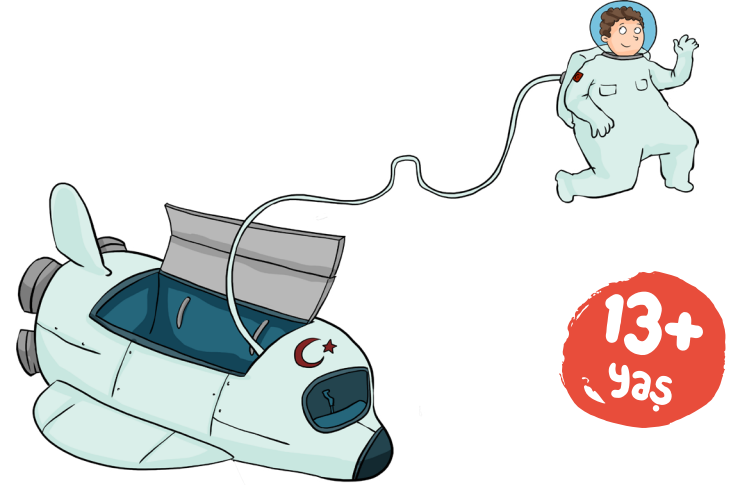
Satış ve Dağıtım

Altunizade Mahallesi Ord. Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay Caddesi
Erdem Sokak No: 5 Üsküdar / İstanbul
Mail: iletisim@turkiyemaarif.org
Tel: +90 216 323 35 35 Fax: +90 216 323 13 13

Türkiye Maarif Vakfı
Bütün hakları saklıdır.

TÜRKÇE OKUMA KİTABI

HARİTANIN GİZEMİ

TÜRKİYE MAARİF
VAKFI
YAYINLARI

RESİM YARIŞMASI

Bugün resim dersi var. Asya Öğretmen, derse geldi. Daha heyecanlı ve neşeli görünüyor. Önce çocuklara resim yarışmasından bahsetti. Sonra tahtaya kocaman harflerle bir soru yazdı: “Uzayı keşfetmek hayatımızı nasıl değiştirir?”

Evet, yarışmanın konusu uzayı keşfetmek. Birincilik ödülü ise Balkanlar seyahati!

Çocuklar çok heyecanlı. Hep birlikte konuşmaya başladılar. Ödül tüm çocukların ilgisini çekti. Yarışmaya yoğun bir katılım olacak.

Fatma: Öğretmenim evde bir teleskopum var. Uzaya çok ilgiliyim. Yarışmaya katılmayı çok istiyorum.

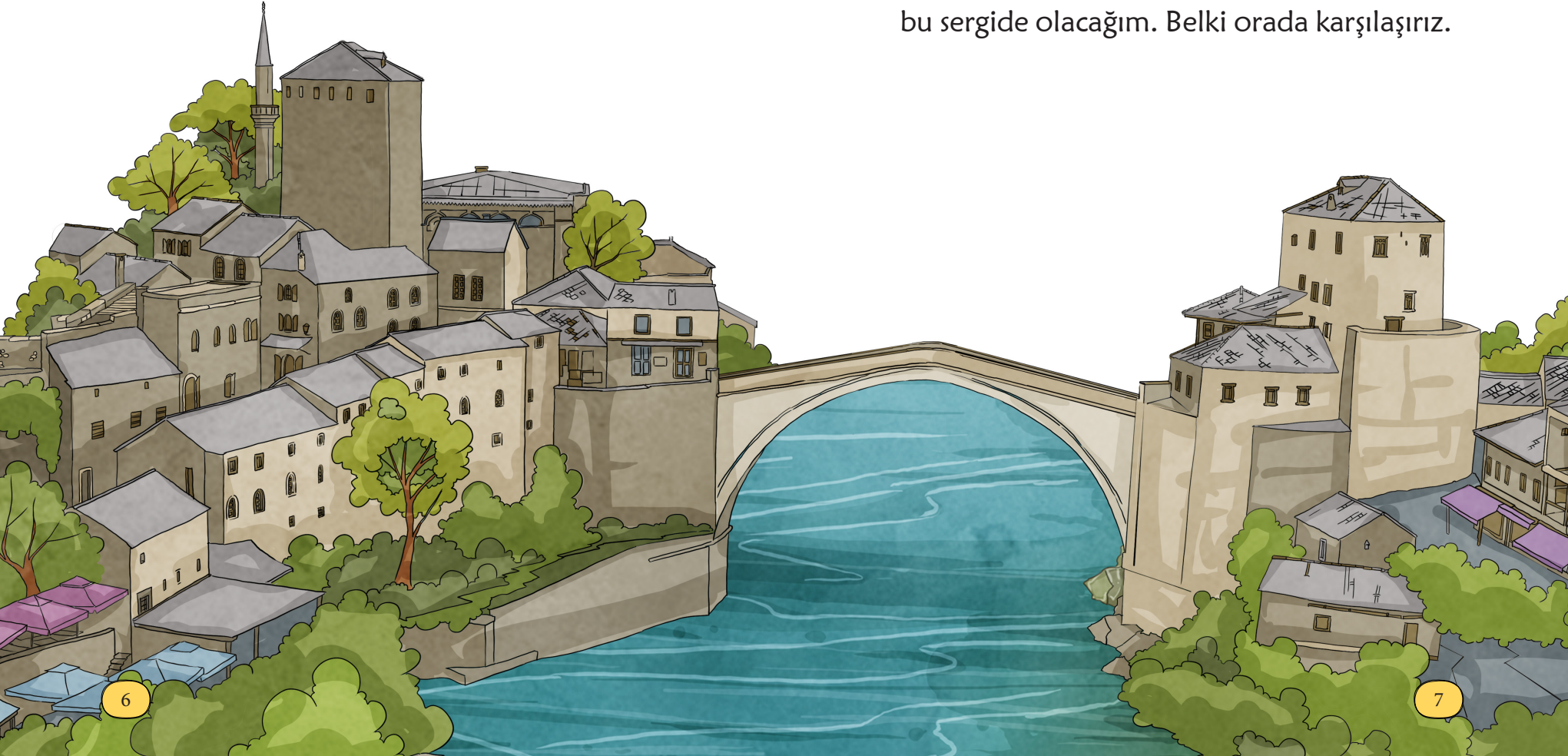
Asya Öğretmen: Tabii ki katılabilirsin Fatma. Yarışmacı arkadaşlara bir tavsiyem var. Sergilere müzelere gidin. Bol bol eserleri inceleyin. Tablolar, renkler size ilham verir.

Ön sırada oturan Kerem elini kaldırdı, söz aldı.

-Balkanları çocukluğumdan beri merak ediyorum öğretmenim. Özellikle Mostar Köprüsü'nü ve Üsküp'ü! Ben de yarışmaya katılmak istiyorum.

Asya Öğretmen: Çok sevdim Keremciğim.Yarışma 11-14 yaşındaki tüm çocuklar içindi. Başka bir katılım şartı yoktu.

Asya Öğretmen: Yarışmaya herkes katılabilir. Size bir sergi ilanı önereceğim. Ailelerinizle birlikte bu sergiye gidebilirsiniz. Ben de yarın bu sergide olacağım. Belki orada karşılaşırız.

Zeynep ilanı okudu. Serginin başlangıç ve bitiş tarihi dikkatini çekti.

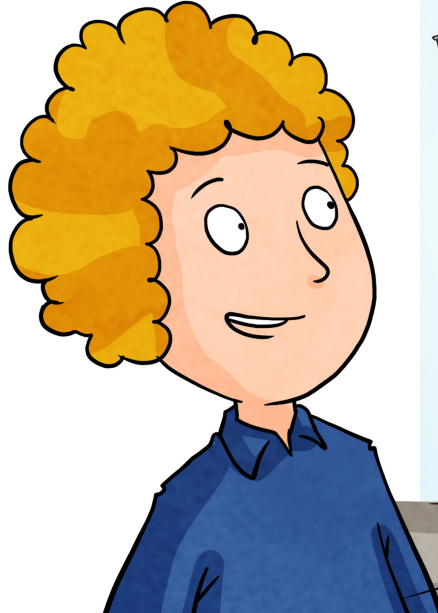
Zeynep: Sergiyi ziyaret etmek için yarın son gün!

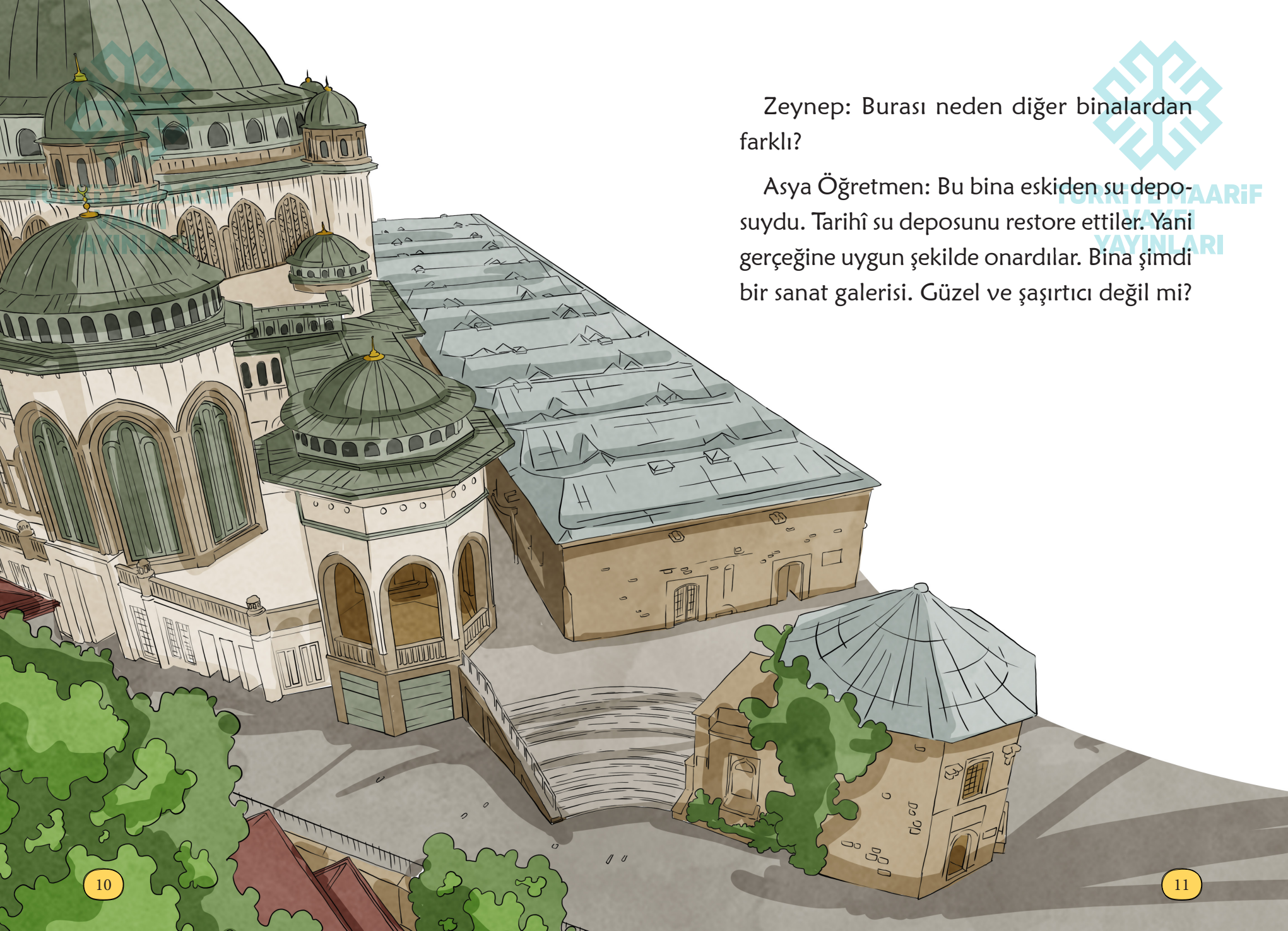
Fatma: O zaman yarın mutlaka gidiyoruz.

Asya Öğretmen: Pîrî Reis ve Evliya Çelebi'yi daha önce duydunuz. Geçen dersimizde onlardan bahsettik. Yarın onlar hakkında daha çok şey öğreneceksiniz. Atalarımızın bilime ve sanata olan ilgisini göreceksiniz. Yarın sergiye gelmeye çalışın.

Çocuklar daha çok merak etti. Akşam Pîrî Reis ve Evliya Çelebi hakkında araştırma yaptılar. Kimse serginin son gününü kaçırmak istemedi. Kerem, Mutlu, Fatma, Zeynep, Selim sergi için ailelerinden izin aldı. Zeynep'in erkek kardeşi Efe de sergiye gelmek istedi. Zeynep, sergiye kardeşini de getirdi.

Resim sergisi, Taksim Cumhuriyet Sanat Galerisi'ndeydi. Herkes binanın önüne geldi. Binanın görünüşü ilginçti.

FURKAN TAARIF
YAYINLARI

Zeynep: Burası neden diğer binalardan farklı?

Asya Öğretmen: Bu bina eskiden su deposuydu. Tarihî su deposunu restore ettiler. Yani gerçeğine uygun şekilde onardılar. Bina şimdi bir sanat galerisi. Güzel ve şaşırtıcı değil mi?

Çocuklar binaya hayranlıkla baktı ve içeri girdi. Sergide onları, Evliya Çelebi'nin resmi karşıladı. Resmin altında "Cihannüma kitabının ünlü yazarı Evliya Çelebi" yazısını gördüler. Fatma tabloya yaklaştı. Tabloda ışık ve gölge yoktu, hemen fark etti. Fatma, öğretmenine bunun nedenini sordu.

TÜRKİYE MAARİF
YAYINLARI

Asya Öğretmen: Bu bir minyatür canım. Minyatürler, küçük boyutlu resimler.

Kendine özgü boyama tekniği ve anlatımı var. Minyatürlerde ışık ve derinlik olmaz.

Selim: Öğretmenim, ben daha önce internette araştırma yaptım. Evliya Çelebi'nin "Seyahatnâme" isminde bir kitabı var.

Fatma: Evliya Çelebi hem gezmiş hem gördüklerini yazmış. Bakın, ileride çizimlerini sergiliyorlar.

Kerem: Ben, belki Evliya Çelebi gibi kitap yazamam ama videolar çekebilirim. Teknoloji geliyor.

Yazar olmasam da ünlü bir gezgin olabilirim. Eskiden uçsuz bucaksız topraklarda yönlerini nasıl buldular acaba? Gezgin olmak çok zor olmalı. Navigasyon olmadan adres bulmak çok zor.

TÜRKİYE MAARİF
YAYINLARI

HADİTADAKİ GİZEM

Asya Öğretmen, diğer çocuklarla Efe'nin yanına geldi. Çocuklara haritayı gösterdi.

Asya Öğretmen: Çocuklar size çok önemli bir haritadan bahsedeceğim. Bu harita bir dijital kopya. Gerçeği şu anda Topkapı Sarayı Kütüphanesi'nde. Bu, çok değerli bir harita.

Pîrî Reis bu haritayı 1513 yılında çizmiş. Haritanın büyük bir gizemi var. Efe gizemli

Mutlu: Eskiden yön bulmak için yıldızları izlediler. Bu sayede coğrafi keşifler yaptılar. Haritalar çizdiler.

Kerem: İyi ki şimdi telefonlar var. Tüm haritalar tek tuşla parmaklarımızın ucunda!

Çocuklar büyük bir merakla sergiyi gezdi.

Asya Öğretmen tablolar, haritalar, heykeller hakkında çeşitli bilgiler verdi.

Çocuklar her şeyi merakla inceledi. Efe çok yoruldu. Büyükçe bir

haritanın önündeki koltuğa oturdu. İnsanlar bu koltuk-

larda hem dinlendi hem de haritayı inceledi.

Efe de haritaya baktı, baktı, baktı. O sırada yorgunluktan gözleri kapandı.

ZZZZ

işleri çok seviyor ama o kadar yorgun ki gözlerini açamadı. Uykuya daldı. Zeynep not almak için çantasından defterini ve kalemini çıkardı. Gizemli harita bir anda herkesin dikkatini çekti. Harita Orta Çağ'a aitti.

Asya Öğretmen haritada bir yeri işaret etti.

Asya Öğretmen: Çocuklar burası Antarktika. Dünya'nın en soğuk, en kurak ve en rüzgârlı kıtası. Kıta buzullarla kaplı. Burada insanlar sürekli yaşamıyor. Sadece araştırma yapmak için bilim insanları geliyor.

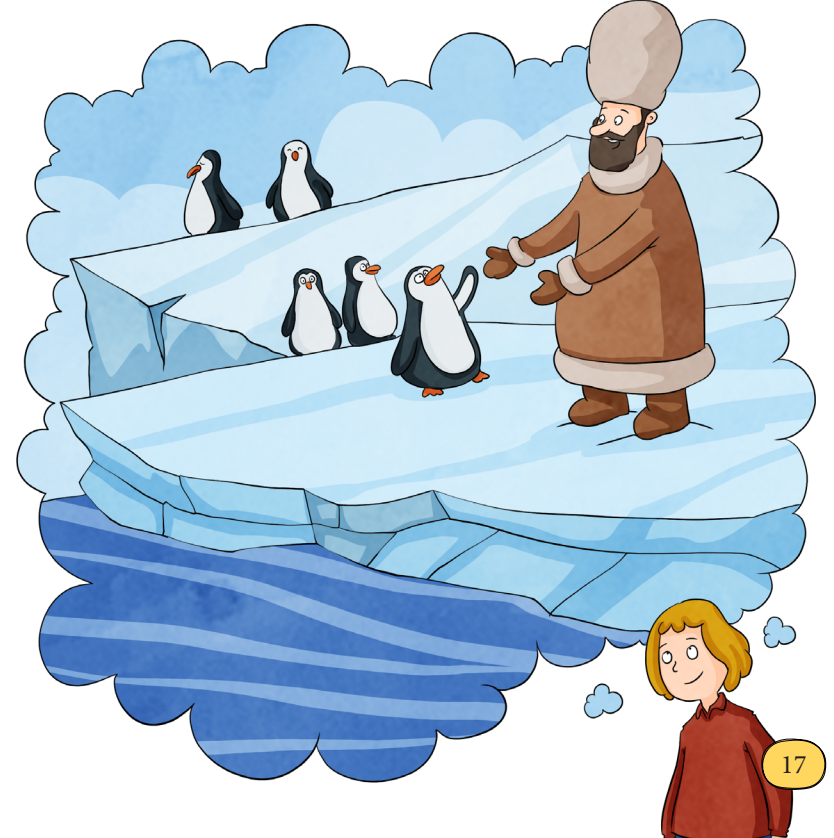
Selim: Öğretmenim Antarktika'yı Pîrî Reis mi keşfetmiş? Haritanın gizemi nedir? Çok merak ettim.

Asya Öğretmen: Hayır Selim, Antarktika'yı Pîrî Reis keşfetmemiş. Pîrî Reis Antarktika'nın 13 bin yıl önceki hâlini çizmiş. Bunu ancak gökyüzünden kıtayı gözlemlediğinde yapabilir. Üstelik o zaman teknolojik aletler yok

ve bu mümkün değil. Pîrî Reis'in haritası yaklaşık 500 yıllık. Çocuklar hep bir ağızdan "Ooo!" dedi. Acaba bu nasıl oldu? Yüzlerinde şaşkınlık ve hayranlık vardı.

Fatma: Öğretmenim, Pîrî Reis haritayı nasıl çizmiş peki?

Asya Öğretmen: Bilmiyorum Fatmacığim. Harita gizemini koruyor. Kimse çözemedi.

Efe'nin uykusu o kadar tatlı ki koltuğun üstünde rüya gördü. Efe, rüyasında bir astronottu. Uzay gemisinden kıtanın fotoğrafını çekti. Kıta üzerinde araştırmalar yaptı. Kıtada buzullar yoktu. Rüyasına birden Piri Reis girdi. Pîrî Reis, Efe'den fotoğrafları istedi. Efe fotoğrafları büyük bir saygıyla Pîrî Reis'e verdi. Pîrî Reis Efe'ye teşekkür etti. Efe gurur duydu.

Rüyada Piri Reis, Efe'ye soru sordu. Sorular Dünya ve uzay ile ilgiliydi. Ege, Pîrî Reis'e gezegenleri anlattı. Yıldızlardan bahsetti. Yön bulmak için yıldızları izlediğini anlattı.

Efe ve Pîrî Reis, saatlerce sohbet etti. Pîrî Reis çok değerli bilgiler verdi, o gerçek bir bilim insanıydı. Efe, Pîrî Reis ile tanıştığı için çok mutlu. Pîrî Reis, Efe'yi deniz yolculuğuna davet etti. Efe seve seve kabul etti.

Pîrî Reis Efe'ye deniz canavarları ve korsanları anlattı. Efe deniz canavarından hiç korkmadı. Çünkü canavarlara pek inanmaz. Muhtemelen insanlar eskiden büyük balıkları canavar sanıyor, diye düşündü. Ama korsanlar tehlikeliydi. Efe Pîrî Reis'i ilgi ile dinledi. O sırada gemi büyük bir gürültü ile sallanmaya başladı. Birtakım sesler duydular. Bu, ablası Zeynep'in sesiydi. Ses çok yakından geldi.

Zeynep: Efe uyan hadi lütfen.

Efe derin uykundaydı. Zeynep Efe'yi uyandırmak için kardeşini sarstı. Efe nihayet uyandı.

Efe: Siz gemiye nasıl bindiniz?

Selim: Ne gemisi Efe? Rüya gördün.

Efe: Of, çok güzel bir rüyaydı. Rüyamda Pîrî Reis'le yolculuğa çıktım. Neden uyardırdın beni!

Fatma: Beş dakika uyudun ve rüyada Piri Reis'i mi gördün Efe? Aferin sana!

Zeynep: Efe'nin meşhur özelliği. Kendisi tam bir rüya ustasıdır.

Asya Öğretmen çocukları topladı. Eve dönme vakti geldi. Okul servisi müzenin önündeydi. Sırayla otobüse bindiler ve eve gitmek üzere hareket ettiler. Efe pencerenin yanında oturdu ve arkadaşlarına rüyasını anlatmaya devam etti. Sonra camdan kalabalık

caddeleri, insanları, dükkânları izledi. Yavaş yavaş gözleri kapandı. Yine uykuya daldı. Servisin gürültüsü onu hiç rahatsız etmedi.

Sergi çocukları hem mutlu etti hem de onlara bir şey öğretti. Büyük insanlar tarihte hep bir şey keşfetmiş. Bir gün gelecek ve insanoğlu uzayı da keşfedecek ve belki de orada yaşayacak.

Çocuklar evlerine döndüler. Herkes resim hazırlıklarına başladı. Kerem basketbol oynamayı seviyor. “Acaba gelecekte uzayda basketbol oynamak mümkün olabilir mi?” diye düşündü. Tuvalini çıkardı. Abisinin yağlı boya vardı. Boyaları odasına taşıdı ve resmini yapmaya başladı.

Zeynep, Piri Reis ve Evliya Çelebi hakkında bir metin yazmaya karar verdi. Sosyal medya hesabına fotoğrafları ekledi. Zeynep, “Ben de resim yapmak istiyorum. O zaman resim yarışmasına katılırım ama bu konuda yetenekli değilim.” diye düşündü. Aklına bir fikir geldi. Neden Evliya Çelebi veya Piri Reis hakkında bir hikâye yarışması yapılmıyor? Bunu yarın öğretmenine söyleyecek.

Mutlu bugün yeni şeyler öğrendi ama nasıl bir resim çizeceğini bilemedi. Karakalem mi yapacak yoksa yağlı boya mı? Sulu boya veya pastel boya da olabilir. Hemen dolabını açtı. Boyalarına baktı. Boyaların hepsi tükenmek üzere. Mutlu'nun canı sıkıldı. Kardeşi boyalarını hemen bitiriyor. Yarın kırtasiyeye gitmeye karar verdi. Bugün çok yoruldu. Yatağına uzandı ve uyudu.

Efe ne çizeceğini buldu. Efe'nin resminin konusu Mars'taki korsanlar. Evde boya yok ama aklına bir fikir geldi. Korsanlar genelde kirli olur. Efe boya yerine çamur kullanmak istedi. Resmini toprakla yapacak ve kesinlikle birinci olacak!

Günler heyecanla geçti. Kimse resmi hakkında bilgi vermedi. Herkes resmini sır gibi sakladı. Sonunda büyük gün geldi. Tüm yarışmacılar resimlerini yarın teslim edecek.

Çocuklar resimlerinin üstüne isimlerini yazmadı. Herkes takma bir isim belirledi ve resmin arkasına takma isimlerini yazdı.

Efe'nin takma adı "Kirli Korsan". Selim "Basketçi" takma adını seçti. Mutlu "Anka" adını seçti. Herkes büyük bir merakla yarışma sonuçlarını bekledi. Adeta gün saydılar.

Yarışmayı Fırat adında bir arkadaşları kazandı. Kerem Balkanlar gezisini kaçırdığına üzüldü ama yarışmaya katılmak bile güzeldi. Şimdi sıra hikâye yarışmasında. Okul müdürü hikâye yarışmasını kabul etti. Zeynep bugün sosyal medyada yarışma ilanını paylaştı. Bakalım bu yarış kim kazanacak?

1. Hikâyeyi oluş sırasına göre yazınız.

1 Asya Öğretmen uzay konulu bir resim yarışmasından bahseder.

2 TÜRKİYE MAARİF VAKFI YAYINLARI

4

3

5 Efe, büyük bir haritanın önündeki koltukta uyuyakalır.

6

8

7

2. Efe, bu labirentten çıkmak istiyor. Doğru yolu tarif edin.

İpuçları: Sağ, sol, aşağı, yukarı

Sağa git

